

Władze NCN wnoszą o zwiększenie dotacji

O zwiększenie dotacji celowej o 300 mln zł i podmiotowej o 4,2 mln złotych wnoszą do ministra edukacji i nauki władze Narodowego Centrum Nauki.

Termin wniosku zbiega się w czasie z planowaniem budżetu państwa na 2024 rok. Prof. Robert Hasterok, przewodniczący Rady NCN, i prof. Zbigniew Błocki, p.o. dyrektora NCN, przypominają w liście, że jeszcze kilka lat temu na finansowanie mógł liczyć co czwarty ze startujących w konkursach agencji. Obecnie współczynnik sukcesu spadł do około 13%, a bez istotnego zwiększenia nakładów sytuacja będzie się jeszcze pogarszać.

Jesteśmy przekonani, że mając na celu długofalowy rozwój polskiej nauki, należy dążyć przynajmniej do powrotu na poziom finansowania w okolicach 25%. Dzięki temu NCN będzie miało możliwość wsparcia najwyższej jakości badań podstawowych, bardzo istotnych z perspektywy rozwoju państwa – czytamy w liście do Przemysława Czarnka.

Władze Centrum apelują o zwiększenie budżetu NCN: o 300 mln zł – w przypadku dotacji celowej i o 4,2 mln zł – podmiotowej. Zwracają przy tym uwagę, że od lat rośnie kosztowność projektów badawczych, co jest szczególnie widoczne w ostatnich edycjach konkursów z powodu drastycznego wzrostu cen usług i materiałów, a także aparatury badawczej.

Otrzymujemy również coraz więcej sygnałów dotyczących zbyt niskich limitów wynagrodzeń oferowanych w grantach NCN, których wysokość jest nieadekwatna do obecnych kosztów życia (...) Niewielka liczba przyznawanych grantów oraz niekonkurencyjne wynagrodzenia mogą przyczynić się do wyjazdu najzdolniejszych badaczy z Polski lub podjęcia przez nich decyzji o odejściu z sektora nauki (...) Niestety, ze względu na poziom naszej dotacji nie jesteśmy w stanie przeciwdziałać negatywnym skutkom tych efektów makroekonomicznych – dodają.

W ciągu ostatnich pięciu lat kwota rocznej dotacji NCN wzrosła zaledwie o ok. 13% (obecnie wynosi ok. 1,3 mld zł), podczas gdy we wcześniejszych czterech latach – o 40%. Tymczasem roczna suma wnioskowanych przez naukowców funduszy w konkursach wzrosła z ok. 5,4 mld zł w 2018 r. do ok. 8,6 mld zł w 2022 r., czyli aż o ok. 59%. Zwiększenie dotacji celowej o 300 mln oznaczałoby wzrost w stosunku do obecnego poziomu finansowania o 22%.

Utrzymująca się wysoka liczba zgłaszanych corocznie wniosków wskazuje na duże zainteresowanie ofertą NCN i gotowość naukowców pracujących w Polsce do realizacji coraz ambitniejszych badań. Jednocześnie, niewielka liczba przyznanych grantów oraz niekonkurencyjne wynagrodzenia mogą przyczynić się do wyjazdu najzdolniejszych i wysoko wyspecjalizowanych badaczy z Polski lub podjęcia przez nich decyzji o odejściu z sektora nauki. Takim negatywnym zjawiskiem jako kraj musimy przeciwdziałać – napisano w liście wysłanym do MEiN na początku czerwca.

Przypomnijmy, że pod koniec maja w tej samej sprawie napisali do szefa resortu nauki [przewodniczący międzynarodowych paneli oceniających wnioski w konkursach NCN](#). Podkreślili w nim, że brak zwiększenia budżetu agencji w sytuacji wysokiej inflacji i rosnących kosztów zatrudnienia oznacza w dłuższej perspektywie odebranie polskim badaczom szansy na międzynarodową konkurencyjność. Dodali zarazem, że strat wynikających z chronicznego niedofinansowania badań nie da się nadrobić. Również zdaniem członków prezydenckiej [Rady ds. Szkolnictwa Wyższego, Nauki i Innowacji](#) należy „bezwzględnie zwiększyć dotację dla NCN”, i to co najmniej dwukrotnie.

Co z tego, że projekt dostaje pozytywne recenzje, skoro nie przechodzi dalej, bo nie ma na niego pieniędzy? To lepiej już rzucać kostką i w ten sposób wyłaniać laureatów. Nie poprawimy systemu przy tak ograniczonych środkach na granty – mówił nam po ostatnim spotkaniu Rady jej przewodniczący prof. Artur Hugo Świergiel.

MK